

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Никола Лаутлиев

на дисертационен труд на Соня Годорова Станкова
за придобиване на образователна и научна степен „доктор“
на тема „Фотографският портрет – жанрова традиция и съвременни
проявления“

Научен ръководител: проф.д-р Галина Лардева-Минкова

Познавам и следя професионалния и творчески път на Соня Станкова от нейното дипломиране и разпределение в ОЦФФФ Пловдив, където работи близо десетина години до края на деветдесетте. В портретното студио на пл. „Джумаята“ тя направи серията си от непровокираните портрети, донесли ѝ международното признание. В цялото това време бе желан участник в националните младежки фотопленери, от които искам да отбележа най-престижния в Благоевград и „историческият“ в Софийския квартал „Люлин“, където взе голямата награда с оригинална и новаторска с подхода социална фотография.

В годините след демократичните промени Станкова бе особено активна в снимане и изложби. Тя имаше творчески изяви – проекти и присъствие многократно в Италия, в Гърция, Виена – дом Витгенщайн, Виетнам, Бразилия, Полша, Словакия. С авторски изложби в Пловдив, София, Бургас, Варна, Русе, Добрич, Казанлък.

Изборът на тематиката на дисертацията следва нейното творческо амплуа – портретът. Мога да твърдя без колебание, че това е неин любим жанр и присъства под различни форми в изложбите и публикациите. Не случайно, затова бе избора на изложбата за зачисляване „Лицата на Пловдив“ и сюжетното развитие по темата след това. Не само последните нейни изложби следва да бъдат посочени като приноси за художествено творческата докторантура. Ще бъде неправилно, ако се ограничим само с тях. Затова искам да изброя тези нейни изложби, които я направиха известно и авторитетно име в България. Това са „Втори дубъл“, „Майки и дъщери“, „Приказка за дървото“, инсталацията „Креватът“, :“Кайпериня“ в първата Нощ на галериите. Нарочен фокус слагам върху черно-белите ѝ монтаж в първите години на 90-те, които я разкриха като потенциален илюстратор и загатнаха за доста по-късните ѝ интересни работи „Реална абстрактност“.

Не мисля, че докторантката е посочила правилно и достоверно приносите необходими за нейната защита. Те са много по-сериозни и съществени, затова ще ги предефинирам:

1. Станкова притежава така ценното качество за академичен преподавател да работи всеотдайно, да има близък контакт с всеки

студент, да ги импулсира, увлича и да довежда до резултат всяка творческа инициатива с тях.

2. Непрекъснато да генерира идеи, както за собственото си творчество, така и за академичната среда, което я прави полезна за развитието на младите фотографи. Заедно с това да се грижи за материална база и усъвършенстване.
3. Тя има засилена социална активност във фотографската общност, в артистичните среди, което ѝ създава известност и авторитет.

Заклучение:

1. Преценявам, че представеното от Соня Станкова отговаря на изискванията на Закона за развитието на академичния състав в Република България и на Чл.38. от Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в АМТИИ.

2. Видно и разбираемо е изпълнението на основната цел на художествено-творческата докторантура, а именно:

- Докторантът е висококвалифициран фотограф и съвестен преподавател;
- По време на обучението ѝ са реализирани нови художествено-творчески постижения;
- Изложбите са израз на висок професионализъм и артистична свобода.
- Те имаха за Пловдив и за фотографската общност силен обществен резонанс, особено „Лицата на Пловдив“ включени във визуалното шоу при откриването на Европейската столица на културата.

3. Съществена част на този вид докторантура е разработването на научно изследване, тематично обвързано със съответните изяви. В случая това е текст от 98 стр. наименован „Фотографският портрет – жанрова традиция и съвременни проявления“ и приложение от 100 стр. със снимки и пояснителен текст. За значението му може да се цитира докторанта, който твърди, че представеният текст не може и няма амбицията да обхване многообразието и артистичната дълбочина на фотографския портрет. Главният мотив бе полезността му в преподавателската работа в АМТИИ, както и теоретична подкрепа на докторантурата. В критичен план е видна недостатъчната аргументация на съвременните направления на фотопортрета, където се цитират автори от XIX и XX век и обемът от седем страници не отразява тежестта на подтемата в заглавието на дисертацията.

Давам своята положителна оценка на представените материали в защита на художествено-творческата докторантура на Соня Станкова и предлагам на членовете на уважаемото научно жури да ѝ присъдят образователната и научната степен „Доктор“.

доц. д-р Никола Лаутлиев, 22 май 2024